

A csupán adószakértő igazolvánnyal rendelkezőket haladéktalanul törölni kellene az igazságügyi adó- és járulékszakértői névjegyzékből! (2013.08.18)

Az igazságügyi szakértők valamilyen speciális szakértelemmel rendelkeznek. A megjelölt szakterület utal arra, hogy milyen speciális szakértelemmel. Ez viszont nem dönthető el az adó- és járulék szakterületnél, mert a csupán adószakértő igazolvánnyal rendelkezők végzettségéről semmilyen információ nincs, így egy perben a bíró sem tudja eldönteni, hogy ő rendelkezik-e azzal a speciális szakértelemmel, amivel az igazságügyi adó- és járulékszakértő névjegyzékben szereplő. A megoldás adott. Haladéktalanul módosítani kellene a 9/2006 (II.27.) IM rendeletet: az adózási szakterület képzési feltételek közül törölni kellene az adószakértőket és csak okleveles adószakértő végzettségűek szerepelhetnének a névjegyzékben.

Ha egy perben speciális szakértelemre van szükség, akkor a bíróság a Polgári perrendtartás 177.§ -sa alapján szakértőt rendelhet ki, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik. Egy adóügyekkel foglalkozó bíró - kérelemre - az adószakértő igazolványt a 26/2008. (VIII. 30.) PM rendelet 2.§ (4) bekezdése a) pontja alapján minden további nélkül megkaphatná. Jelenleg adóügyekben a bíróságok az adójogszabályok értelmezését sajnos nem szakkérdésként, hanem jogkérdésként kezelik. A jelenlegi képesítési feltételek mellett joggal, hiszen egy bíró végzettsége és adóügyi gyakorlata révén minden további nélkül szerepelhetne az igazságügyi adó- és járulék szakértői névjegyzékben. Gyökeresen megváltozna a helyzet, ha a 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 10. mellékletében - mely tartalmazza az egyes szakterületeket és a hozzá tartozó képesítési feltételeket - az adó- és járulék szakterület képesítési feltételei közül törlésre kerülne a „b” pont, az adószakértői tevékenységre jogosító engedély. Ezzel azokat a jogászokat, közgazdászokat, könyvvizsgálókat, könyvelőket törölnénk ki az igazságügyi adó- és járulék szakértői névjegyzékből, akik semmilyen speciális adózási képesítéssel nem rendelkeznek. Ez komoly kihatással lehetne a bírósági eljárásokra is, mind adóügyekben, mind büntető ügyekben. Az okleveles adószakértő végzettségű szakértő már olyan különleges szakértelemmel rendelkezik, amivel a bírók nem, (még akkor sem, ha valamikor a NAV-APEH-nál voltak jogászok). Egy jogásznak 3 év OKJ-s képzés és 5 év adótanácsadó területen szerzett szakmai gyakorlatra lenne szüksége az okleveles adószakértő képesítés megszerzéséhez. A bírók a szakértelem elutasításánál egy BH1992.270 bírósági határozatra hivatkoznak. Az okleveles adószakértő képzés 2003-tól indult be. Ma már kellő számú okleveles adószakértő áll rendelkezésre, akik speciális szakértelmük révén segíthetnék a hatékonyabb igazságszolgáltatást az

adóügyekben. Nem lehet megalapozott döntést hozni adóügyben, ha például egy bíró nem érti mit jelent az áfa hozzáadott érték jellege. Nem lehet megalapozott döntést hozni például egy vagyonosodási ügyben, ha a bíró nem ismeri az idősoros pénzforgalmi mérleg elméleti alapjait, az szja törvény 5. mellékletében taxatív felsorolt bevétel-kiadás nyilvántartásokat. Jelenleg a bírói gyakorlatban a bírók arra az – saját szempontjukból kényelmes - álláspontra helyezkednek, hogy nyilvánvalóan a NAV-nak van igaza. Így gyakran a kereset érdemi elbírálás nélkül ilyen ítéletek születnek:

- nyilvánvaló (itt következik egy idézet a NAV határozatából)
- téved a felperes (itt következik egy idézet a keresetből)

Az ilyen ítéletek csak arra alkalmasak, hogy megingassák az igazságszolgáltatásba vetett bizalmat. Az ilyen ítéletek miatt marasztalja el rendre adóügyekben az Európai Unió Bírósága a magyar adógyakorlatot, téves nemzeti gyakorlatnak minősítve.

Persze nem könnyű még egy ilyen egyszerű és kézenfekvő rendeletmódosítást sem elérni. Jelenleg az államigazgatás fontos pozícióiban döntően adóügyi végzettség nélküli adószakértők vannak, és két kézzel kapaszkodnak íróasztalukba. Az igazságügyi adó- és járulék szakértők érdekeit is okleveles könyvvizsgálók „képviselik”, akiknek nem áll érdekükben a jelenlegi helyzet megváltoztatása. Az okleveles könyvvizsgálók ugyanis automatikusan megkapják az adószakértő igazolványt és így egyszerre két szakterületen is névjegyzékbe kerülnek, az igazságügyi könyvszakértő és az igazságügyi adó- és járulék szakértő névjegyzékbe is. A bírók nem is igen tudnak különbséget tenni a két szakterület között. Pedig a könyvszakértők szakmai kompetenciája elsősorban a Számviteli törvényre terjed ki. Az adójog területén a könyvvizsgáló csak jogalkalmazó, szakmai kompetenciája nem terjed ki az adójogszabályok értelmezésére.

Az okleveles adószakértő szakmai kompetenciáját az okleveles adószakértők képzésének szakmai követelményét tartalmazó 23/2008. (VIII.1.) PM rendelet határozza meg:

- ***Értelmezi az adózás szempontjából releváns normákat, azok hazai és nemzetközi bírósági gyakorlatának legfontosabb eseteit, és azokat szakszerűen használja fel az adójogviszonyok megítéléséhez.***
- ***A pénzügy politikai és a tételes jogi ismeretei alapján értékeli az egyes adózással kapcsolatos döntések megbízóját érintő következményeit.***

- ***Elemzi és értelmezi a jogrendszer azon elemeit, amelyek gyakran szolgálnak adójogi viták alapjául.***
- ***Helyesen értelmezi, a nemzetközi és a hazai jogrendszer egészében elhelyezi, követi az új adójogi normákat.***
- ***A kötelezettségek teljesítése és a jogok érvényesítése érdekében felhasználja ismereteit az egyes hatósági, valamint bírósági eljárások során.***

Jelenleg mégis úgy tűnik, senkinek nem fűződik érdeke a kialakult áldatlan állapot megváltoztatásához. Ez jó a bíróknak, az ügyvédeknek, az önjelölt adózási szakértőknek, ám nem jó az igazukat bíróságon kereső adózóknak, akik így el vannak zárva a hatékony jogorvoslat lehetőségétől. Emiatt is kellett több mint négy év ahhoz, hogy az internetes aukciós portálok értékesítők esetében az egyértelmű törvényi szövegnek érvényt lehessen szerezni. A Kúriának is csak másodsorra sikerült. Elsőre még az általános jogelvekből azt vezette le, hogy egy feltétel (szabályszerű bejelentkezés) akkor is teljesül, ha nem teljesül. Azt hiszem az ilyen színvonalú jogértelmezéseket tenné zárójelbe, ha a bíróságok „beengednék” az adózási szakértelmet a tárgyalóterembe. A mostani vaterás döntés mindenesetre felhívja a figyelmet arra, hogy a „nyilvánvalóan az adóhatóságnak van igaza” bírói szemlélet csúfosan megbukott. Ha a továbbiakban nem akarják lejáratni magukat az adóügyekben ítélező bírók, akkor sürgős változásokra lenne szükség. Talán a jogalkotó is elolvassa ezt az írásom.

Angyal József okleveles adószakértő, igazságügyi adó- és járulékszakértő

www.angyalado.hu , +36/20-9429-386